

HØRINGSSVAR

11. januar 2013

Vedr. udkast til lovforslag om ændring af Udlændingeloven, Kildeskatteloven samt Integrationsloven (adgang for asyl ansøgere til at arbejde og bo uden for asylcentrene)

Røde Kors takker for det fremsendte udkast til lovforslag (herefter lovudkast). Røde Kors har siden 1984 haft opgaven med at indkvartere asylansøgere og i den forbindelse med at yde social, sundhedsmæssig og anden humanitær bistand. For de mennesker, som får ophold i Danmark, står Røde Kors klar med en række lokale og frivilligbaserede integrationsaktiviteter.

På den baggrund har Røde Kors med stor interesse fulgt og bidraget til det forberedende arbejde frem mod dette lovudkast.

Røde Kors hilser generelt lovudkastet velkommen. Vi peger på, at dets fokus på kompetencer og en udvidelse af adgangen til at bo og arbejde uden for asylcentrene generelt vil styrke den enkeltes trivsel og bidrage til en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, som får en opholdstilladelse samt skabe bedre fremtidige forudsætninger for de mennesker, der får et afslag og derfor skal udrejse af Danmark.

Røde Kors har følgende generelle og specifikke bemærkninger:

1. GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL LOVUDKASTET:

Nødvendig præcisering af udrejse og modtagecentre

- Røde Kors efterlyser en række konkrete præciseringer og tydeliggørelser inden det endelige lovforslag behandles. Særligt i forhold til oprettelsen af egentlige modtagelses- og udrejsecentre.

En klar adskillelse mellem asylansøgere og udvisningsdømte

- På linje med flere politiske tilkendegivelser understreger Røde Kors, at lovudkastet tillige bør omfatte bestemmelse om, at udvisningsdømte ikke skal opholde sig i Center Sandholm, som må forventes at blive et nyt modtagecenter. Her peger vi på nødvendigheden af at sikre en fysisk adskillelse mellem asylansøgere (særligt børnefamilier) og eksempelvis udvisningsdømte.

Ret til udflytning er en markant styrkelse af sundhed og trivsel

- Med lovudkastet styrkes asylansøgers mulighed for udflytning - allerede seks måneder efter ansøgningen om asyl. Også muligheden for en tilværelse i egen bolig forbedres for afviste børnefamilier forud for deres udsendelse af Danmark.

Røde Kors hilser de nye og bedre muligheder velkommen. Røde Kors har flere års erfaring med etablering af boliger til asylansøgere uden for centrene og har dokumenteret de positive gevinster, bl.a. i rapporten "Herre i eget hus" fra 2009. Det er Røde Kors' oplevelse, at muligheden for at bo i selvstændige boliger uden for centrene styrker familiestrukturen og giver asylansøgerne større selvværd og bedre trivsel.

Røde Kors er særlig tilfreds med *variationen* i de forskellige boligformer, herunder at asylansøgerne med støtte og vejledning fra et asylcenter kan vælge en løsning med udgangspunkt i individuelle behov

Røde Kors vurderer på baggrund af vores erfaringer derfor, at de nye udvidede muligheder for udflytning vil betyde klare forbedringer af asylansøgernes – især børnenes - sundhed og trivsel.

Adgang til arbejdsmarkedet, aktivering og uddannelse

- Røde Kors ser den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet som et afgørende løft for asylansøgernes trivsel og kompetencer. Røde Kors finder, at forslaget i høj grad rummer en balance af forskellige hensyn for, at ordningen kan fungere i virkeligheden. Det gælder bl.a. præciseringen af, at løn- og ansættelsesvilkår skal svare til det øvrige arbejdsmarked.

Røde Kors er ligeledes tilfreds med, at der er indlagt mundtlig såvel som skriftlig vejledning om indretningen af arbejdsmarkedet, herunder ansættelses- og skatteforhold.

- Med lovudkastet får også de asylansøgere, som ikke kan opnå beskæftigelse, flere og bedre muligheder for aktivering og undervisning. Røde Kors er enig i det sigte, herunder at undervisning i den afsluttende fase efter endeligt afslag skal målrettes den enkeltes muligheder for at begå sig i hjemlandet. Røde Kors er også enig i den foreslåede inddragelse af eksterne aktører i forbindelse med konkrete tilbud til asylansøgerne.
- Røde Kors er enig i, at den obligatoriske engelskundervisning fremover suppleres af et tilbud om danskundervisning. Røde Kors har længe efterlyst muligheden for, at asylansøgere kan tilbydes danskundervisning, fordi det ikke blot styrker den enkeltes kompetenceudvikling og mulighed for at begå sig i Danmark i asylfasen, men også forudsætningerne i den efterfølgende integrationsfase.

2. SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER TIL LOVUDKASTETS ENKELTE BESTEMMELSER

2.1 Mulighed for udflytning fra asylcentre

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nummer 8 (om undtagelsen af familier, hvis sag er blevet behandlet under § 53b (åbenbart grundløse), fra tilbuddet om udflytning)

- Det fremgår af bemærkningerne, at tilbuddet om indkvartering i særlige boliger gives ikke til familier, hvis asylsag er blevet behandlet som åbenbart grundløs efter procedurerne i § 53 b. Røde Kors peger på, at den psykiske belastning ved lang opholdstid i et asylcenter er den samme for familier med børn, hvad enten sagen er afgjort med normalproceduren eller åbenbart-grundløs-proceduren (§53b i Udlændingeloven). På den baggrund bør også denne sidste gruppe omfattes af tilbuddet om udflytning.

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nummer 17 (Udlændingeloven) samt § 3, nummer 1 (Ny § 11a i Integrationsloven om boligplaceringen)

- Det fremgår af lovudkastet, at principperne i integrationsloven om boligplacering skal anvendes, når en asylansøger flytter fra et center. Røde Kors peger på, at netop den nye mulighed for særligt privat indkvartering ikke må bremses af reglerne i integrationsloven, hvis eksempelvis slægtning bor i en kommune med en opbrugt kvote.

Røde Kors er her opmærksom på, at lovudkastet rummer en undtagelsesbestemmelse (§11a, stk. 2.), nemlig, at "Udlændingestyrelsen kan dog visitere til en anden kommune..., hvis ganske særlige forhold hos den pågældende flygtning eller kommunen tilsiger det". Røde Kors har i forhold til integrationsfasen peget på, at den konkrete boligplacering bør kunne påklages anden administrativ myndighed.

2.2 Styrkelse af tilbud om aktivering og undervisning

Undervisning af børn i den skolepligtige alder.

- Det fremgår af lovudkastets bemærkninger (afsnit 5.1.3), at den "altovervejende hovedregel" er, at børn i den skolepligtige alder undervises på en asylcenterskole eller i et særligt afsnit i den lokale folkeskole. Røde Kors peger på, at det billede ikke er entydigt korrekt.

Pr. januar 2013 er 300 undervisningspligtige asylansøgerbørn indkvarteret hos Røde Kors. Af disse modtager 58 børn undervisning i 22 helt almindelige folkeskoler sammen med danske børn. For hver af skolerne har Røde Kors såkaldte udeskole-koordinatorer tilknyttet, der støtter skolerne med rådgivning i forhold til børnenes eventuelle særlige behov samt faciliterer skole-hjem samarbejdet.

Efter gældende regler er den kommunale skole ikke forpligtet til at modtage et asylbarn, hvorfor dette er op til en konkret forhandling mellem Røde Kors og den pågældende skoleleder. Røde Kors oplever, at en dagligdag i en dansk folkeskoleklasse styrker barnets trivsel og ser derfor gerne, at kommunerne i højere grad forpligtes til at modtage asylbørn.

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 11 (Justering af asylansøgerkurset).

- Røde Kors ser det som en naturlig del af de samlede foreslåede ændringer, at asylansøgerkurset for de nyankomne asylansøgere revideres med henblik på viden og vejledning om arbejdsmarkedet.

For netop at understøtte forslaget intentioner har Røde Kors aftalt med Udlændingestyrelsen at nedsætte en fælles arbejdsgruppe, der skal gennemgå det samlede informationstilbud til asylansøgere og komme med anbefalinger til den fremtidige indsats.

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 16 (Adgang til lønnet praktik som en del af en ungdomsuddannelse)

- Den foreslåede adgang til lønnet praktik som led i ungdomsuddannelse er en klar forbedring i forhold til praksis i dag. Som det har været hidtil, har de unge i den situation måttet være nødsaget til at afslutte deres uddannelse i utide, fordi de ikke kunne deltage i praktikdelen.

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 12 og 13 (ret til deltagelse i danskundervisning).

- Røde Kors er enig i den foreslåede mulighed for danskundervisning, som bl.a. styrker den enkeltes mulighed for kontakt til det omkringliggende samfund som en forudsætning for deltagelse på arbejdsmarkedet. Endvidere styrkes den senere integrationsindsats i kommunerne, hvis asylansøgeren tildes ophold.

- Det fremgår dog af bemærkningerne, at "den undervisning, der gives i den afsluttende fase efter endeligt afslag på asyl, fokuseres på at styrke de enkeltes muligheder for at begå sig sprogligt i hjemlandet efter tilbagevenden dertil" (afsnit 5.2). Røde Kors er enig i det sigte men opfordrer til, at danskundervisning som et *tilbud* også bibeholdes for gruppen af afviste asylansøgere. Netop fordi fasen efter endeligt afslag kan være lang eksisterer der et behov for at kunne kommunikere med det omkringliggende samfund.

2.3 Styrket fokus på afviste asylansøgers hjemrejse og muligheder for en ny start i hjemlandet (afsnit 6 i lovudkastet).

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nummer 7

- Her foreslås oprettet et egentligt hhv. modtagelses- og udrejsecenter. Det fremgår af bemærkningerne, at indkvarteringen også inden for centersystemet er målrettet således, at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, den enkelte ansøger befinder sig i. Det er Røde Kors enig i.

Røde Kors er derimod kritisk over, at det fremgår af bemærkningerne, at gruppen af mennesker på tålt ophold (i forhold til nyankomne) kun *i videst muligt omfang* skal indkvarteres i andre centre (afsnit 6.2.2). Røde Kors anbefaler, at det tydeligt fremgår, at man ønsker en adskillelse af de nyankomne og de afviste. Røde Kors ønsker også, at gruppen af udvisningsdømte eksplicit nævnes i bemærkningerne.

- Det bør være en hovedregel, at der er en klar adskillelse mellem asylansøgere (både i modtagelses og udrejsefasen) på den ene side og mennesker på tålt ophold og udvisningsdømte på den anden side. Der er løbende ca. 100 udvisningsdømte indkvarteret i Center Sandholm. Røde Kors finder ikke, at det er en hensigtsmæssig løsning for disse eller for de øvrige beboere i centret.

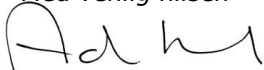
3. AFSLUTTENDE KOMMENTAR

Med vedtagelsen af det endelige lovforslag gennemføres de nye juridiske rammer for den samlede asylaftale, som et flertal i Folketinget står bag. En efterfølgende vigtig fase handler om den konkrete administrative tilpasning inden for de nye rammer.

Der er tale om store og dybtgående ændringer af særligt asylcentersystemets rolle, herunder hvordan udflytningen af asylansøgere kan understøttes af et fortsat stærkt serviceniveau fra centrene med sociale-, uddannelses- og sundhedsydelser af høj kvalitet. Derfor har Røde Kors beskrevet vores samlede anbefalinger til den kommende konkrete tilpasning, som fremsendes til Justitsministeriet ultimo januar 2013. Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg kan få rekvireret materialet, såfremt det har interesse.

Røde Kors stiller sig naturligvis til rådighed med yderligere information i forbindelse med Folketingets behandling af det endelige lovforslag.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær